

Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt
Roskildevej 10 A
3400 Hillerød

Dato: **01 APR. 2003**
Kontor: 1. kommunekontor
J. nr.: 2003-2070/207-1
Sagsbeh.: HBR
Fil-navn: kon/farum61c-rev2

I brev af 18. februar 2003 traf Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt afgørelse om i henhold til § 61 c i lov om kommunernes styrelse at begære påtale rejst mod 12 medlemmer af Farum Byråd.

Baggrunden for afgørelsen var, at et flertal af Farum Byråd – bestående af de pågældende 12 medlemmer – på et møde den 17. juni 2002 vedtog at indgå en gældsafviklingsaftale med Farum Boldklub A/S. Efter Tilsynsrådet for Frederiksborg Amts opfattelse tilsidesatte de pågældende byrådsmedlemmer herved deres pligter efter lovgivningen, idet beslutningen efter tilsynsrådets opfattelse blev truffet på et åbenlyst utilstrækkeligt beslutningsgrundlag, og idet indgåelsen af aftalen efter tilsynsrådets opfattelse ikke var økonomisk forsvarlig.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fundet anledning til at tage stilling til, hvorvidt Tilsynsrådet for Frederiksborg Amts afgørelse af 18. februar 2003 er i overensstemmelse med lovgivningen.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke haft tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at Farum Byråd handlede økonomisk uforsvarligt ved at træffe beslutning om indgåelse af gældsafviklingsaftalen.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse har Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt endvidere ikke haft tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at Farum Byråd ved at træffe beslutning om gældsafviklingsaftalen med de oplysninger, der forelå for byrådet på mødet den 17. juni 2002, tilsidesatte rammerne for det skøn, der tilkom byrådet ved afgørelsen af, om der forelå et forsvarligt beslutningsgrundlag.

Sammenfattende er det således Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke har haft tilstrækkeligt grundlag for at begære påtale rejst efter § 61 c i lov om kommunernes styrelse over for de omhandlede 12 byrådsmedlemmer.

Her følger en gennemgang af sagens baggrund og en nærmere redegørelse for Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse.

Sagens baggrund:

Det fremgår af sagen, at et flertal bestående af 12 medlemmer af Farum Byråd – Lars Carpens, Per Edrén, Erik Fuchs, Marianne Helslev, Mogens Hovgård, Bent Jensen, Henrik Jerger, Gitte Melchiorson, Morten Pflug, Hüseyin Tas, Ketty Træholt og Marina Vitagliano – på et møde den 17. juni 2002 vedtog en aftale om afvikling af Farum Kommunes tilgodehavende i Farum Boldklub A/S. Marina Vitagliano deltog i mødet som stedfortræder for Berit Torm.

Af beslutningsprotokollen fremgår det, at den socialdemokratiske gruppe i byrådet, Socialistisk Folkepartis gruppe i byrådet og byrådsmedlem Paul Wachtell stemte imod forslaget. Endvidere fremgår bl.a. følgende af beslutningsprotokollen for mødet:

"SF anbefalede at der optages yderligere forhandlinger med henblik på at indgå en langsigtet aftale mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S, der afspejler det reelle finansielle mellemværende i henhold til kontrakten mellem parterne. [...]."

Af forvaltningens sagsfremstilling til mødet den 17. juni 2002 fremgår følgende:

"Farum Boldklub A/S har henvendt sig til Farum Kommune med henblik på en afklaring af Farum Kommunes krav vedrørende blandt andet forbrug af el, personaleudgifter, andre driftsudgifter og refusion af ydelser betalt i forbindelse med forsinkelser af byggeri mv. samt betaling for andel af Falck Securitasudgifter.

Spørgsmålet har været til genstand for forhandling mellem parterne og disses revisorer. Der foreligger nu udkast til aftale.

Bilag: Aftaleudkast."

Af aftalen om afvikling af Farum Kommunes tilgodehavende i Farum Boldklub A/S (herafter kaldet gældsafviklingsaftalen) fremgår bl.a. følgende:

"Præambel:

FB [Farum Boldklub A/S], der netop har kvalificeret sig til DBU's superliga, har henvendt sig til FK [Farum Kommune], idet FB ønsker en afklaring af sit mellemværende med FK med udgangspunkt i de forhold, der er kendt af parterne i dag.

Baggrunden for ønsket om afklaring på nuværende tidspunkt af de kendte mellemværender er, at FB befinder sig i en særdeles vanskelig likviditetsmæssig situation, hvorfor FB har behov for tilførsel af ny kapital i forbindelse med en kapitaltilførsel og yderligere tilførsel af likviditet ved indbetaling af yderligere sponsorater. Begge dele er betinget af, at FB over for sponsorer og aktionærer i de nævnte situationer kan bekræfte, at afklaringen af det kendte mellemværende med FK har fundet sted. Det er herefter FB's opfattelse, at det vil være muligt at sikre klubbens fremtid, som følge af afklaringen af mellemværendet med FK, idet det vil skabe fornøden ro og tillid til FB.

Formålet med nærværende aftale er at beskytte FK's tilgodehavende ved dels at sikre snarlig betaling i kontanter og ved modregning inden udgangen af juli 2002 og dels ved afvikling af den resterende gæld som ansvarligt lån over en længere periode. Ved at konvertere resttilgodehavendet til ansvarlig lånekapital sikres det, at FB kan medregne lånekapitalen til egenkapitalen i henhold til DBU's regler, hvorefter risikoen for FB's eventuelle betalingsstandsning eller konkurs og dermed tabet af FK's tilgodehavende begrænses, da FB angiveligt herefter opfylder DBU's soliditetskrav. FK har herved søgt at varetage sine økonomiske interesser som kreditor så forsvaret som muligt, idet et krav om betaling af et større beløb, som følge af FB's likviditetsforhold, må antages at ville udløse en betalingsstandsning og efterfølgende konkurs, hvorefter FK's samlede krav ville fortabes.

En række af de nedenstående mellemværender er fastsat skønsmæssigt, da det ikke har været muligt at opgøre alle fordelinger af krav matematisk korrekt bl.a. som følge af vanskeligheder ved at indhente oplysninger fra en række af de involverede personer vedrørende navnlig ældre forhold. Endvidere har FK's situation været påvirket af, at en række af de nedenstående forhold, vedrører tilbagesøgning af ældre betalinger. Disse betalinger blev på betalingstidspunktet godkendt af FK.

Nærværende aftale tager ikke stilling til de krav, som FK og den nuværende ledelse og revision i FB ikke selv har haft kendskab til på tidspunktet for aftalens indgåelse, eller krav som måtte være kommet til parternes kundskab gennem dagspressen, men som FB ikke anerkender.

FB har tilkendegivet, at en række af nedenstående poster vil blive bestridt helt eller delvist, såfremt mellemværendet ikke afklares ved nærværende aftale, hvorefter FK i givet fald må søge kravene inddrevet ved domstolene.

Der er i de forgangne uger forsøgt foretaget en afklaring af mellemværenderne med deltagelse af FK's embedsmænd, revisor, rådgivende ingeniør og advokat samt med deltagelse af FB's ledelse og revisor.

Nedenfor har parterne opgjort de mellemværender, der er omfattet af nærværende aftale:

1. Fakturaer dateret 1. november 2001

1.1 FB har pr. 1. november 2001 udstedt og fremsendt nedenstående fem regninger, der alle er betalt af FK. Regningerne vedrører forhold i relation til byggeriet og afslutningen af byggeriet på Farum Park, Farum Arena og Farum Marina.

1.2 Faktura nr. 01-239 Konsulentassistance byggemøder og tilsyn. DKK 660.000 ekskl. moms

1.2.1 Omfanget af bistand er i henhold til regningen 10 måneder á 80 timer, hvilket er bekræftet af Jørgen Wessberg A/S som sandsynligt. Jørgen Wessberg A/S har endvidere bekræftet, at FB blev anmodet om at repræsentere FK's bygherreinteresser under byggeriet, og at FB således i praksis fungerede som sparringspartner bl.a. for Jørgen Wessberg A/S, når der søgtes afklaringer, der normalt skulle foretages med bygherren.

1.2.2 Timesatsen på DKK 825 anslås at være inden for spektret af lignende rådgivningshonorarer.

1.2.3 Der har herefter ikke været grundlag for at kræve en tilbagebetaling af dette honorar, der efter regningens ordlyd er baseret på en aftale mellem FB og FK [...].

1.3 Faktura nr. 01-240 Rengøring. DKK 826.000 ekskl. moms

1.3.1 FB har ikke under de ovennævnte forhandlinger haft mulighed for at dokumentere et grundlag for ovennævnte krav, hvorfor FK ikke har haft mulighed for at skønne om betalingen af regningen i november 2001 var retmæssig og rimelig.

1.3.2 Parterne har aftalt, at FB søger yderligere afklaring af grundlaget for kravet ved indhentelse af en redegørelse fra Nordsjællands Rengøringservice A/S, der foretog den rengøring, kravet vedrører. Baggrunden for kravet er angiveligt FBs betaling af udførelse af ekstra rengøring under byggerierne og mangelsafhjælperingen.

1.4 Faktura nr. 01-241 Manglende lejeindtægter i juni, juli og august 2001. DKK 1.064.000 ekskl. moms

1.4.1 Det har vist sig, at det oprindelige krav har indeholdt dobbelt moms. Det har endvidere vist sig, at kravet er baseret på værelsespriser, der ikke har taget højde for, at priserne var lavere i weekenden.

1.4.2 Den manglende lejeindtægt som følge af byggeriets forsinkelse i 76 dage er herefter opgjort til DKK 790.764,8 ekskl. moms. Dette er baseret på en anslået belægningspro-

cent på 70 i sommerperioden. FK har ikke haft anledning til at tilsidesætte skønnet om belægningsprocenten [...].

Det reviderede beløb på DKK 790.764,8 ekskl. moms er med moms opgjort til DKK 988.456 inkl. moms. Da der i alt tidligere er betalt DKK 1.330.000, har FB anerkendt, at FK har et tilbagesøgningskrav på DKK 341.544 inkl. moms oprundet til **DKK 342.000**.

1.5 Faktura nr. 01-242 Manglende lejeindtægter oktober og november 2001. DKK 252.000 ekskl. moms

1.5.1 Problemstillingen for denne faktura er identisk med faktura nr. 01-241. [...].

Beløbet er revideret til DKK 187.286.

Det reviderede beløb på DKK 187.286 ekskl. moms er opgjort til DKK 234.108 inkl. moms. Da der i alt tidligere er betalt DKK 315.000, har FB anerkendt, at FK har et tilbagesøgningskrav på DKK 80.892 inkl. moms oprundet til **DKK 81.000**.

1.6 Faktura nr. 01-243 Farum Marina manglende indtjening. DKK 370.000 ekskl. moms

1.6.1 Regningen vedrørte manglende indtjening i 2001 i forbindelse med ombygning og mangelsafhjælpning i Farum Marina. FK har anmodet om yderligere dokumentation for denne regning i relation til grundlaget for den manglende indtjening, inden der kan tages stilling til, om det giver anledning til et tilbagesøgningskrav, eller om den tidligere godkendelse af fakturaen kan opretholdes.

1.7 Elforbrug Farum Park. DKK 1.476.457

1.7.1 FK har den 8. maj 2002 fremsendt en opgørelse over el-forbruget i Farum Park i en periode i 2000, i hele 2001 og i en periode i 2002. [...].

1.7.2 FB er af den opfattelse, at opkrævningen burde have været varslet [...]

1.7.3 FB er af den opfattelse, at det opgjorte forbrug muligvis beror på en fejl, hvorfor sagen undersøges nærmere af FB gennem NESAs. [...]

[...]

1.7.5 Som følge af ovenstående forhold er parterne efter forhandling blevet enige om at acceptere et skønsmæssigt nedslag på 40 %. FB tilbød som udgangspunkt betaling af et mindre beløb på DKK 600.000.

[...]

1.7.7 FB har allerede indbetalt DKK 181.500, hvorefter restkravet i hele tusinde DKK kan opgøres til **DKK 925.000 inkl. moms.**

1.8 **Vand og varme DKK 1.034.181 ekskl. moms**

[...]

1.8.3 FB afviser opkrævningen for tidligere forbrug af vand og varme, idet FK ikke har varslet at man som udlejer havde til sinde at opkræve betaling for levering af vand og varme. Der er ej heller fremsendt vand- og varmeregnskaber i henhold til erhvervslejeloven. [...].

Som følge af ovennævnte forhold, herunder manglende iagttagelse af formalia i erhvervslejeloven, har FK trukket dette krav tilbage, idet det i øvrigt skal afklares, i hvilket omfang FK for fremtidige vand- og varmeregnskabsår vil varsle opkrævning af dette forbrug.

1.9 **Andel af løn til administrativt personale**

1.9.1 I en periode på op til henholdsvis 1. oktober og 1. november 2001 har Carsten Pedersen og Jan Laursen været ansat i FK, mens de i samme periode har bistået FB i et ikke ubetydeligt omfang. Det er skønnet, at FK som følge heraf har krav på en godtgørelse på DKK 400.000 af FK's lønomkostning.

1.9.2 FB erkender herefter at skyldes **DKK 400.000** for dette forhold.

1.9.3 Endvidere har Stine Helslev og Karen Ankerstjerne under ansættelse i FK bistået FB med en række opgaver i perioden henholdsvis efteråret 1999 til foråret 2001 og ultimo 2000 til primo 2001. Det er skønnet, at FK som følge heraf har krav på en godtgørelse på DKK 100.000 fra FB.

1.9.4 FB erkender herefter at skyldes **DKK 100.000** for dette forhold.

1.10 **Græstæppe og rullereklamer**

1.10.1 [...] FK har den 8. maj 2002 anmodet FB om et forslag til betaling for pasning af græstæppe og rullereklamer.

1.10.2 FB har i den forbindelse tilbudt DKK 100.000, hvilket er afvist af FK under hensyntagen til FK's gennemsnitlige årlige omkostninger på ca. DKK 150.000 pr. bane i FK. Græsset på

FB's bane slås antageligvis ikke så ofte som gennemsnittet i kommunen i øvrigt. Til gengæld er der andre ekstra omkostninger forbundet med pasningen af banen og rullerelklamerne, hvorfor parterne efter forhandling er blevet enige om skønsmæssigt at opgøre kravet til **DKK 300.000 inkl. moms.**

1.11 Falck/Securitas

1.11.1 Der er pr. 1. januar 2002 indgået en aftale om FB's betaling for Falck/Securitas' fremtidige bistand i receptionen i Farum park om natten. FK opkræver for denne ydelse DKK 2.500 inkl. moms pr. uge.

1.11.2 Fra 1. marts 2001 til 31. december 2001 har Falck/Securitas bistået i receptionen i Farum Park om natten. Som betaling for denne ydelse betales **DKK 110.000** til FK svarende til 44 uger á DKK 2.500 inkl. moms.

2. Vilkår for afvikling af mellemværende

2.1 Opgørelsen af mellemværendet

2.1.1 FK's krav på FB kan i henhold til ovenstående opgøres til **DKK 2.258.000**. Beløbet opdeles i to dele, idet FB ved modregning m.v. har mulighed for at betale DKK 1.100.000 inden udgangen af juli, hvorefter restkravet på DKK 1.158.000 afvikles over en længere periode jf. nedenstående.

2.1.2 Det opgjorte mellemværende relaterer sig alene til ovenstående afklarede forhold, idet det udtrykkeligt bemærkes, at de personer, der har deltaget i nærværende forhandlinger ikke er gjort bekendt med eller oplyst om yderligere uløste mellemværender fra før 1. januar 2002. I det omfang der måtte vise sig at være yderligere krav mellem parterne vedrørende tidligere forhold, søges disse afklaret inden udgangen af 2002.

2.1.3 Parterne er enige om, at ovennævnte enkeltsager hermed er endeligt afgjort.

2.1.4 Endvidere er det noteret, at FB's debitorbogholderi udviser en saldo på DKK 1.383.000 og en kreditorsaldo på DKK 413.000 for FK ved aftalens indgåelse. Endvidere er FB forpligtet til at betale deres andel af Søren Hjorths og Charlotte Høyers lønninger i de første fem måneder af 2002, hvilket af FK er faktureret til DKK 316.041. Nettotallet kan herefter opgøres således: [...]

Total FB krav DKK 653.959 oprundet til **DKK 654.000**.

Det forudsættes, at tallene er korrekt opgjorte og anerkendt, hvilket skal dokumenteres inden aftalens gennemførelse. [...].

2.2 Berigtigelsen af mellemværendet

2.2.1 FK's krav på DKK 2.258.000 berigtiges herefter således:

FK krav, jf. de under pkt. 1 opgjorte poster	DKK 2.258.000
Modregning af FB's nettokrav	DKK 654.000
Kontant betaling 31. juli 2002	DKK 446.000
Kredit til afvikling over 10 år	DKK 1.158.000

2.3 Afvikling af gælden til FK

2.3.1 Gælden på DKK 1.158.000 afvikles over højst 10 år med lige store afdrag på 158.000 med tillæg af tilskrevne renter første gang den 1. september 2003 og derefter hvert år den 1. september. Renter tilskrives og betales årligt sammen med afdraget den 1. september.

2.3.2 FB kan til enhver tid indfri restgælden.

2.3.3 Gælden forrentes med den-til enhver tid gældende skattemæssige mindsterente med tillæg af 0,5 %.

2.3.4 FK sikres en ekstraordinær adgang til informationer, idet FK har adgang til samme information, som tilgår medlemmer af bestyrelsen i FB. FK har tillige ret til at deltage i bestyrelsesmøder i FB efter forudgående godkendelse af FK's deltager. Den pågældende deltager skal tiltræde FB's forretningsorden for bestyrelsen. FB forudsætter, at information, der tilgår FK, behandles fortroligt og vil være undtaget aktindsigt. Endelig er informationsadgangen begrænset af sædvanlige habilitetshensyn.

Nærværende ret til ekstraordinær adgang til informationer opretholdes, indtil gælden til FK er afviklet.

2.3.5 Yderligere oppebærer FK en overskudsafhængig tillægsrente på 5% af FB's regnskabsmæssige resultat før skat i alle de år, hvor FB har overskud. Beløbet udbetales pr. 1. september i det år, hvor resultatet godkendes på generalforsamlingen, forudsat at der fortsat bestod en restgæld den 1. januar det pågældende år.

- 2.3.6 Som modydelse for den ekstra informationsadgang og det overskudsafhængige tillæg konverterer FK gælden på DKK 1.158.000 til ansvarlig lånekapital, idet FK for dette krav accepterer at stå tilbage for andre simple kreditorer i tilfælde af FB's konkurs.

Det lægges herved til grund, at FK's fordring ikke som følge heraf forringes, idet det ikke kan forventes, at nogen simpel kreditor i en dansk professionel fodboldklub opnår dividende, under hensende til at en fodboldklub ved konkurs mister sin superliga position og dermed sin væsentligste goodwill. Samtlige spillere løses endvidere automatisk fra deres kontrakter, hvorefter de i øvrigt vil anmelde et betydeligt privilegeret lønkrav p.g.a. åremålsansættelse. Det kan ikke forventes, at der i en konkurs vil bestå væsentlige realiserbare aktiver i en fodboldklub.

- 2.3.7 FK tildeles ret til at konvertere hele eller en del af den ansvarlige lånekapital til aktier i FB, i det omfang dette måtte blive muligt for en kommune i henhold til gældende kommunalret. [...]

- 2.3.8 FB forpligter sig til ikke at udlodde dividende, før hele gælden som opgjort i nærværende aftale til FB er indfriet. Endvidere forpligter FB sig til at indfri restgælden til FK, i.flg. nærværende aftale såfremt FB over en periode på tre år i træk opnår et samlet positivt resultat efter skat, der er mere end fire gange større end restgælden til FK, eller såfremt FB i et enkelt år opnår et resultat efter skat, der er mere end fire gange større end restgælden til FK.

2.4 Fremtidige krav

- 2.4.1 FK er som udgangspunktet indstillet på at overveje at konvertere yderligere tilgodehaver, såfremt det måtte vise sig, at FK måtte have sådanne ældre krav over for FB, i det omfang sådanne krav i øvrigt af FB måtte blive anerkendt frivilligt eller ved domstolene. Dette vil dog bl.a. afhænge af kravets størrelse og karakter samt FB's økonomi på det pågældende tidspunkt.

Såfremt afklaringen af ovennævnte fakturaer fra 1. november 2001 vedrørende rengøringskravet og den mistede indtjening på Farum Marina afstedkommer en accept fra FB om en tilbagebetaling, tillægges dette krav ovennævnte restkrav, der skal afvikles over højst 10 år. Afklaringen af disse to krav søges gennemført inden udgangen af juli 2002."

I brev af 19. juni 2002 anmodede Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt på grundlag af oplysninger om sagen i dagspressen Farum Byråd om en udtalelse samt en kopi af sagens akter vedrørende Farum Byråds beslutning om indgåelse af gældsafviklingsaftalen. Tilsynsrådet anmodede i den anledning bl.a. om en redegørelse for, hvordan

Farum Kommunes krav mod Farum Boldklub A/S var opgjort, og for, hvordan byrådet havde sikret sig, at alle fordringer var medtaget i det opgjorte mellemværende.

Ved brev af 19. juni 2002 sendte Farum Kommune gældsafviklingsaftalen til Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt. Farum Kommune oplyste i den forbindelse, at aftalen var udarbejdet på tre uger med vejledning fra eksterne advokater samt Kommunernes Revision. Farum Kommune oplyste endvidere, at der ikke var tale om et udlån til Farum Boldklub A/S, men derimod om en beskyttelse af Farum Kommunes tilgodehavende i boldklubben.

I brev af 20. august 2002 til Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt fremkom Farum Byråd med en udtalelse i sagen, som var vedtaget af byrådet på et ekstraordinært byrådsmøde 20. august 2002. Den socialdemokratiske gruppe og Socialistisk Folkepartis gruppe i byrådet afgav mindretalsudtalelser.

Af Farum Byråds udtalelse fremgår bl.a. følgende:

"Byrådet skal indledningsvist specielt henlede opmærksomheden på aftalens præambel, der særdeles nøje beskriver forudsætningerne for aftalens indgåelse, herunder Farum Boldklub A/S' vanskelige økonomiske situation, og på aftalens bestemmelse under punkt 2.1.2 [...].

Yderligere henledes opmærksomheden på indholdet af aftalens punkt 2.3. Afvikling af gælden til Farum Kommune, hvorved der er tale om sikring af et eksisterende tilgodehavende ved afdragsmæssig betaling i den foreliggende situation og ikke tale om at beslutte at yde økonomisk støtte til en virksomhed, der drives med henblik på at opnå fortjeneste."

Den socialdemokratiske gruppe i Farum Byråd afgav følgende mindretalsudtalelse på byrådets ekstraordinære møde den 20. august 2002:

"Socialdemokratiet kan ikke medvirke fordi man ikke kan tilslutte sig bemærkningerne om, at der ikke er tale om at yde økonomisk støtte til Farum Boldklub A/S, idet Socialdemokratiet ikke finder det tilstrækkeligt dokumenteret at Kommunens interesser er fyldestgørende varetaget i den indgåede aftale, f.eks. ved opgørelsen af mellemværendet mellem kommunen og Farum Boldklub A/S.

Socialdemokratiet finder det ligeledes betænkeligt, at der med den foreslåede afdragsordning over 10 år ikke er taget højde for, at Farum Boldklubs økonomiske situation vil kunne forbedres markant inden for de kommende år, således at det ville være muligt for kommunen at få sit tilgodehavende tilbage i et hurtigere tempo."

Socialistisk Folkepartis gruppe i Farum Byråd afgav følgende mindretalsudtalelse på byrådets ekstraordinære møde den 20. august 2002:

"SF kan ikke medvirke.

SF finder ikke det finansielle grundlag i den indgåede aftale klart dokumenteret, hvorfor SF stemte imod Farum Byråds indgåelse af samme aftale den 17. juni 2002.

SF anbefalede ved samme lejlighed mundtligt at aftaleudkastet blev forelagt Tilsynsrådet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet med henblik på vurdering af lovligheden forinden vedtagelse."

Det fremgår af sagen, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt i brev af 18. november 2002 anmodede Farum Byråd om en udtalelse om, bl.a. hvordan Farum Kommune i forbindelse med indgåelsen af gældsafviklingsaftalen havde kunnet efterprøve rigtigheden af det krav på 654.000 kr., som Farum Boldklub A/S ifølge aftalen havde mod Farum Kommune.

I brev af 15. januar 2003 fremkom Farum Byråd med en udtalelse i anledning af Tilsynsrådets brev af 18. november 2002. Udtalelsen er vedtaget på Farum Byråds møde den 14. januar 2003. Af udtalelsen fremgår bl.a. følgende:

"Det var på tidspunktet for indgåelsen af aftalen af 18. juni 2002 med Farum Boldklub A/S ikke muligt fuldt ud at efterprøve rigtigheden af den af Farum Boldklub A/S oplyste fordring mod Farum Kommune.

På baggrund af de oplysninger, der under forhandlingerne med Farum Boldklub A/S blev fremlagt for Farum Kommune, havde Farum Kommune ikke anledning til at betvivle rigtigheden af Farum Boldklub A/S' oplysninger om størrelsen af fordringen mod Farum Kommune.

Som følge af den usikkerhed omkring størrelsen af Farum Boldklub A/S' fordring mod Farum Kommune, blev der imidlertid indføjet en bestemmelse i punkt 2.4.1 i aftalen af 18. juni 2002, hvoraf det fremgår, at Farum Kommune tager forbehold for eventuelle yderligere ældre krav, der efterfølgende måtte vise sig at eksistere. Såfremt Farum Boldklub A/S' opgjorte fordring efterfølgende måtte vise sig ikke at være korrekt opgjort, har Farum Kommune således forbeholdt sig ret til at gøre et sådant krav gældende overfor Farum Boldklub A/S [...]."

I brev af 3. februar 2003 tilsendte Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt et udkast til afgørelse til de 12 medlemmer af Farum Byråd, der stemte for gældsafviklingsaftalen på mødet den 17. juni 2002, idet tilsynsrådet anmodede de pågældende medlemmer om at fremsætte eventuelle bemærkninger til udkastet senest den 11. februar 2003. Det

fremgår af sagen, at fristen senere blev forlænget til den 12. februar 2003. Af tilsynsrådets udkast til afgørelse fremgår bl.a. følgende:

"Denne udtalelse vedrører alene indgåelse af aftalen, men ikke de konkrete økonomiske mellemværender, der indgår i afdragsaftalen.

Efter de almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse antages der at gælde en helt generel pligt for kommuner til i alle deres forhold at handle økonomisk forsvarligt. Dette indebærer, at en kommune skal søge at inddrive sine tilgodehavender så effektivt som muligt.

Et medlem af en kommunalbestyrelse kan bliver ansvarlig, hvis det er med til at træffe en beslutning på grundlag af et oplysningsmateriale, der er åbenbart utilstrækkeligt i forhold til beslutningens indhold.

Efter at have indhentet materiale fra Farum Byråd er det Tilsynsrådets opfattelse, at De som medlem af Farum Byråd ved grov uagtsomhed har gjort Dem skyldig i grov pligttilsidesættelse, jfr. § 61 c, stk. 1, i den kommunale styrelseslov, ved at have truffet afgørelse på grundlag af et oplysningsmateriale, der er åbenlyst utilstrækkeligt og ved ikke at have handlet økonomisk forsvarligt ved indgåelse af afdragsaftalen.

Det er Tilsynsrådets hensigt på den baggrund at bede anklagemyndigheden om at rejse tiltale med påstand om bødestraf overfor Dem og 11 øvrige medlemmer af Farum Byråd, jfr. § 61 c, stk. 2.

Sagsredegørelse med Tilsynsrådets retlige vurdering vedlægges. [...]

Tilsynsrådet skal understrege, at Rådet endnu ikke har taget stilling til de i afdragsaftalen nævnte konkrete økonomiske mellemværender, jfr. aftalens punkt 1-2, men senere vil vende tilbage herom."

Af Tilsynsrådets sagsredegørelse af 3. februar 2003 fremgår bl.a. følgende:

"5. Tilsynsrådets retlige vurdering

Indledningsvis skal Tilsynsrådet udtale, at kommuner efter kommunalfuldmagtsreglerne ikke uden lovhjemmel må yde økonomisk støtte til virksomhed, der drives med henblik på at opnå fortjeneste. Professionelle fodboldklubber drives som erhvervsvirksomheder og har til formål at opnå fortjeneste. En kommune kan derfor ikke yde økonomisk støtte til en professionel boldklub, jf. indenrigsministerens svar til Folketingets Kommunaludvalg af 23. marts 2000.

Farum Kommune må derfor efter Tilsynsrådets opfattelse ikke uden lovhjemmel yde økonomisk støtte til Farum Boldklub A/S.

Forudsætningen for, at en kommune kan yde lån til foreninger eller selvejende institutioner eller andre med henblik på at fremme bestemte formål, er, at kommunen efter almindelige kommunalfuldmagtsregler lovligt kan støtte den pågældende aktivitet, jf. bemærkningerne til § 44 i den kommenterede kommunale styrelseslov.

Efter Tilsynsrådets opfattelse er der således ikke hjemmel til, at Farum Kommune kan yde støtte i form af et lån til Farum Boldklub A/S.

I den konkrete sag er der tale om, at Farum Kommune lader et mellemværende henstå i Farum Boldklub A/S.

Tilsynsrådet kan generelt vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en kommune skal kræve sit tilgodehavende tilbagebetalt, udtale, at der efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse antages at gælde en helt generel pligt for kommuner til i alle deres forhold at handle økonomisk forsvarligt. Dette indebærer, at en kommune skal søge at inddrive sine tilgodehavender så effektivt som muligt. Kommunalbestyrelsen skal i hvert enkelt tilfælde foretage et samlet skøn over mulighederne for at få inddrevet en fordring, herunder ved modregning, uden urimeligt store omkostninger i forhold til fordringens størrelse. En beslutning om at eftergive og afskrive en fordring må alene være begrundet i hensynet til kommunens økonomi og ikke i et hensyn til skyldneren, medmindre der er hjemmel til, at kommunen kan yde støtte til skyldneren. Hvorvidt der foreligger sådanne omstændigheder, at der efter ovennævnte regler er grundlag for, at en kommune lovligt kan eftergive en fordring, beror på en konkret vurdering. Såfremt denne vurdering fører frem til, at der må antages ikke at være grundlag for at eftergive en fordring, er kommunen således forpligtet til at søge sin fordring indfriet. Dette kan ske frivilligt ved kontant betaling eller på en sådan måde – fx ved udstedelse af pantebrev – der stiller kommunen som om fordringen var indfriet ved kontant betaling, eller tvangsmæssigt ved at foretage udlæg i skyldnerens aktiver.

Såfremt skyldneren ikke kan indfri gælden til kommunen ved kontant betaling, vil kommunen i stedet kunne modtage et pantebrev, garanti eller lignende lydende på det skyldige beløb. Da kommunen skal stilles, som skyldneren havde indfriet sin gæld ved kontant betaling, vil det imidlertid være en betingelse, at det skyldige beløb forrentes på markedsvilkår, idet en manglende forrentning ellers må anses for ulovlig støtte.

[...]

Det flertal, der den 17. juni 2002 i Farum Byråd stemte for at indgå aftalen med Farum Boldklub A/S, har efter Tilsynsrådets opfattelse handlet i strid med almindelige kommunalretlige grund-

sætninger om kommuners opgavevaretagelse, idet der som nævnt antages at gælde en pligt for kommuner til i alle deres forhold at handle økonomisk forsvarligt. Dette indebærer, at en kommune skal søge at inddrive sine tilgodehavender så effektivt som muligt.

Flertallet i Farum Byråd har efter Tilsynsrådets opfattelse ikke handlet økonomisk forsvarligt, idet man vedtog at indgå en aftale om et mellemværende uden egentlig efterprøvelse af kravets rigtighed og dermed kravets størrelse. Det gælder såvel størrelsen af Farum Kommunes krav som Farum Boldklub A/S' modkrav. Det er Tilsynsrådets opfattelse, at sagens oplysningsmateriale på byrådsmødet den 17. juni 2002 var åbenbart utilstrækkeligt i forhold til beslutningens indhold, hvilket Byrådets mindretal også udtaler i mindretalsudtalelsen i byrådsprotokollen.

Tilsynsrådet har lagt vægt på, at Farum Kommune har lagt skyldnerens, Farum Boldklub A/S, opgørelse af kravet til grund, uden selv at efterprøve kravet.

Tilsynsrådet har endvidere lagt vægt på, at byrådsflertallet ikke som led i sagens oplysninger har haft eller bedt om konkrete oplysninger om – samt efterprøvet – fordringens erholdelighed – det vil sige en vurdering af fordringens reelle størrelse i forhold til Farum Boldklub A/S' aktiver og betalingsevne.

For Tilsynsrådet foreligger der ingen konkrete oplysninger om, at fordringen skulle være uerholdelig.

Videre er det Tilsynsrådets opfattelse, at flertallet i Farum Byråd har handlet i strid med almindelige kommunalretlige grundsætninger ved ikke at have søgt at få fordringen indfriet eller alternativt opnået sikkerhed for kravet.

De almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, der som nævnt antages at indbefatte en pligt for kommuner til i alle deres forhold at handle økonomisk forsvarligt, antages efter Indenrigsministeriets praksis at indebære en forpligtelse for kommuner til at søge sine fordringer indfriet – enten frivilligt ved kontant betaling eller på en sådan måde – fx ved udstedelse af et pantebrev – der stiller kommunen som om fordringen var indfriet ved kontant betaling, eller tvangsmæssigt ved at foretage udlæg i skyldners aktiver.

Tilsynsrådet har lagt vægt på, at Farum Kommune ikke har opnået sikkerhed for kravet – og for eventuelle yderligere krav – mod Farum Boldklub A/S.

De generelle og vagt formulerede forbehold i afdragsaftalen for eventuelle yderligere krav giver med de begrænsninger, som aftaler også indeholder, efter Tilsynsrådets opfattelse ikke Farum Kommune nogen sikkerhed for betaling af yderligere tilgodehavender.

6. Klarhed

Det er Tilsynsrådets opfattelse, at det flertal på 12 medlemmer, der den 17. juni 2002 stemte for indgåelse af aftalen med Farum Boldklub A/S har handlet klart ulovligt. [...]

Flertallet i Farum Byråd har truffet afgørelse på grundlag af et oplysningsmateriale, der er åbenbart utilstrækkeligt i forhold til beslutningens indhold. Flertallet ses ikke hverken at have efterprøvet fordringen og dermed dens størrelse eller opnået sikkerhed for det beløb, der henstår i Farum Boldklub A/S.

7. Valg af sanktion [...]

8. Forældelse [...]

9. Subjektiv tilregnelser

Det var økonomisk risikabelt at indgå en aftale med Farum Boldklub A/S om afdrag af mellemværende over en periode på 10 år uden at opnå sikkerhed for sit krav. Farum Boldklub A/S' vanskelige økonomiske forhold er tydeligt beskrevet i aftalens præambel – "særlig vanskelig likviditetsmæssig situation".

Af byrådsprotokollen for mødet den 17. juni 2002 fremgår det, at SF rejste tvivl om det reelle økonomiske mellemværende mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S. Efter Tilsynsrådets opfattelse vidste eller burde byrådsmedlemmerne derfor allerede af den grund vide, at rigtigheden af det opgjorte mellemværende kunne drages i berettiget tvivl og burde undersøges nærmere. Der var dermed en særlig undersøgelsespligt for byrådsmedlemmerne. Det er ikke økonomisk forsvarligt som kreditor alene at lægge debtors opgørelse af kravet til grund.

Med oplysningerne i aftalens præambel om Farum Boldklub A/S' økonomiske situation vidste eller burde byrådsmedlemmerne vide, at indgåelse af afdragsaftalen uden at opnå sikkerhed for fordringen indebar en væsentlig økonomisk risiko for Farum Kommune.

Det er derfor Tilsynsrådets vurdering, at flertallet groft uagtsomt eller forsætligt har gjort sig skyld i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører ved ikke at efterprøve kravets rigtighed og dermed kravets størrelse, og ved ikke at opnå sikkerhed for fordringen.

10. Tilsynsrådets konklusion

Det er Tilsynsrådets opfattelse, at flertallet i Farum Byråd har handlet ulovligt ved på byrådsmødet den 17. juni 2002 at træffe afgørelse på et åbenlyst utilstrækkeligt oplysningsgrundlag, idet flertallet vedtog at indgå afdragsaftalen med henstand til Farum Boldklub A/S uden en egentlig efterprøvelse af fordringens størrelse og uden fornøden sikkerhed for beløbet.

Tilsynsrådet har på ovennævnte baggrund besluttet at anmode anklagemyndigheden om at rejse tiltale mod det flertal på 12 byrådsmedlemmer [...], der den 17. juni 2002 stemte for indgåelse af afdragsaftalen med Farum Boldklub A/S, jf. § 61 c i den kommunale styrelseslov ved forsættligt eller groft uagtsomt at have gjort sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører. [...]"

I brev af 12. februar 2003 fremkom borgmester Lars Carpens på vegne af de 12 byrådsmedlemmer, der stemte for gældsafviklingsaftalen på mødet den 17. juni 2002, med følgende udtalelse:

"Jeg fastholder, at afdragsaftalen er indgået med det formål bedst muligt at beskytte Farum Kommunes økonomiske interesser. Alternativet til en sådan aftale, der muliggjorde Farum Boldklub A/S' fortsatte drift, ville efter min opfattelse have været, at Farum Kommune ikke havde opnået nogen betaling overhovedet.

Min opfattelse bestyrkes yderligere af vedlagte notat af 12. februar 2002 med bilag udarbejdet af advokat Mogens Moe for Farum Kommune, hvor advokat Mogens Moe uddyber en række faktiske omstændigheder og juridiske problemstillinger i sagen.

Byrådsmedlemmerne Erik Fuchs og Morten Pflug har den 12. februar 2003 afgivet den vedlagte tillægsudtalelse. [...]"

Af byrådsmedlemmerne Erik Fuchs og Mortens Pflugs udtalelse fremgår bl.a. følgende:

"Årsagen til vi stemte for denne aftale, var som det også fremgår af notatet, at vi mente dette var den eneste mulighed for at redde boldklubben fra konkurs og derved miste hele kommunens tilgodehavende.

Vores begrundelse for, at vi mener aftalen er juridisk og økonomisk korrekt, er de oplysninger vi har fået inden afstemningen om, hvilke personer der har været med til at lave denne aftale og deres vurdering af aftalen, de økonomiske konsekvenser for Farum Kommune, samt lovligheden af denne aftale.

De involverede:

1. Advokatfirmaet Korsø Jensen v/ Advokat Philip S. Thorsen
2. Kommunernes revision
3. Farum Boldklubs Revision
4. Den kommunale forvaltning
5. Borgmesteren

Kommunernes Revision har helt klart, ud over dem, der er nævnt i Advokat Mogens Moes notat, været en af de instanser, der var med til at overbevise os om, at aftalen var juridisk og økonomisk korrekt.

Begrundelsen for dette er:

- at der over for os, på et møde på borgmesterkontoret, forud for byrådsmødet, blev oplyst af borgmesteren, at kommunernes revision havde sagt god for aftalen
- at der i dagsordenen til mødet den 17. juni 2002 står – Spørgsmålet har været til genstand for forhandling mellem parterne og disses revisorer -
- at der af båndoptagelsen fra byrådsmødet fremgår at borgmester Lars Carpens udtalte – "forvaltningen har været inddraget, Korsø Jensen har været inddraget, men også vores eget revisionsfirma, Kommunernes Revision har været inddraget i denne proces". [...]"

Det fremgår af sagen, at Farum Kommune bl.a. i anledning af Tilsynsrådet for Frederiksborg Amts brev af 3. februar 2003 til de omhandlede 12 medlemmer af Farum Byråd anmodede advokat Mogens Moe om at gennemgå sagen. Advokat Mogens Moe indhentede i den forbindelse bl.a. en redegørelse fra advokat Philip S. Thorsen, der deltog som repræsentant for Farum Kommune i forhandlingerne vedrørende gældsafviklingsaftalen, og en erklæring fra statsautoriseret revisor Bent Nicolajsen, Kresten Foged A/S, der er Farum Boldklub A/S' revisor, og som ligeledes deltog i forhandlingerne.

Af advokat Philip S. Thorsens notat af 6. februar 2003 fremgår bl.a. følgende:

"[...]"

- 1.2 Undertegnede deltog den 28. og 30. maj og 3., 7., 11., 13., 14. og 17. juni 2002 i en række møder med borgmester Lars Carpens, sekretariatschef Steen Gensman, Stefan Krüger og Peter Rostgaard fra Farum Kommune, Kenneth Andersen fra Kommunernes Revision, Stig Wessberg og Flemming Aggerbeck fra Stig Wessberg A/S og direktion, bestyrelse og revisor fra Farum Boldklub A/S under hvilke en aftale med Farum Boldklub A/S blev forhandlet og afsluttet.

[...]"

- 2.2 Farum Boldklub A/S' krav om, at der skulle tages endelig stilling til alle kendte og ukendte krav mellem parterne blev afvist af Farum Kommune, da Kommunen ønskede, at have mulighed for også at gøre krav gældende, som forhandlerne fra Farum Kommune ikke havde kendskab til i maj/juni 2002. Under forhandlingerne endte Farum Boldklub A/S med at acceptere Farum Kommunes krav, hvorefter Farum Kommune fik mulighed for efterfølgende at tage stilling til eventuelle nye krav. Farum Boldklub A/S erklærede under

forhandlingerne, at Farum Boldklub A/S ikke kendte til yderligere krav, som Farum Kommune kunne rette mod Farum Boldklub A/S.

- 2.3 Under forhandlingerne erklærede og fremlagde Farum Boldklub A/S' revisor og bestyrelse fortrolig dokumentation for, at Farum Boldklub A/S ikke var i stand til at honorere Farum Kommunes krav kontant. Det var endvidere klart, at Farum Kommunes væsentligste aktiv bestod i goodwill, som kun havde en værdi i en going concern situation bl.a. som følge af, at alle spillere ville blive løst fra deres kontraktlige forpligtelser med Farum Boldklub A/S i forbindelse med en konkurs.
- 2.4 Der blev under forhandlingerne foretaget en detaljeret gennemgang af og forhandling vedrørende alle kendte mellemværender med deltagelse af relevante embedsmænd i Farum Kommune, samt kommunens revisor og kommunens rådgivende ingeniør, der havde kendskab til mellemværende vedrørende Farum Park og Farum Arena byggerierne. Udokumenterede krav blev ikke anerkendt.

[...]

- 4.1 [...] og yderligere var Farum Boldklub A/S' økonomiske situation så truet, at det blev vurderet, at Farum Kommune ville løbe en betydelig risiko for at miste hele sit tilgodehavende ved ikke at indgå en afdragsordning. Denne vurdering blev foretaget ud fra, hvorledes Farum Kommunes økonomiske interesser blev varetaget mest forsvarligt.

Farum Kommune undersøgte om, der kunne være yderligere krav mod Farum Boldklub A/S. En fuldstændig gennemgang af alle bilag for at forsøge at afklare om, der kunne være bogført yderligere bilag, der kunne give anledning til krav, ville være forbundet med et betydeligt ressource- og tidsforbrug, der ikke ville have stået mål med formålet. Kommunernes Revision har anslået omkostningerne til en gennemgang af Kommunens bilag som påkrævet af Tilsynsrådet til godt DKK 1 mio.

[...]

- 4.3 Farum Kommune valgte som led i forliget at opdele afviklingen af sit krav i to dele. En del skulle – og blev – efterfølgende betalt kontant [...]. Den anden del skal, som det fremgår af aftalen afvikles og forrentes over en periode afhængig af udviklingen i Farum Boldklub A/S' økonomi. Denne del af kravet henregnes til ansvarlig lånekapital, hvorefter Farum Boldklub A/S er berettiget til at betragte det som en del af egenkapitalen. Dette var et krav fra Farum Boldklub A/S' side for at indgå forliget med Farum Kommune, da det medførte, at Farum Kommune kunne opfylde DBU's egenkapitalkrav og dermed fortsætte i superligaen. Alternativt måtte en konkurs forventes, hvorefter hele Farum Kommunes tilgodehavende ville tabes.

Det er væsentligt at bemærke, at Farum Kommune som kreditor i realiteten ikke var ringere stillet ved ansvarlig lånekapital end som simpel kreditor, da Farum Boldklub A/S i tilfælde af en konkurs ville have så mange privilegerede lønkrav fra spillere, trænere og andre ansatte, at der ikke kunne forventes dividende til simple kreditorer.

Da Farum Boldklub A/S ikke havde frie aktiver af betydning til at pantsætte, da en pantsætning kunne omstødes under en efterfølgende konkurs, og da klassificeringen af resttilgodehavendet som ansvarlig lånekapital udelukkede at sikre dette ved pant, kunne Farum Kommunes krav ikke sikres ved pant.

- 4.4 Farum Kommunes formål med indgåelsen af aftalen med Farum Boldklub A/S var at sikre kommunens stilling som kreditor på den bedst mulige måde ud fra en overordnet betragtning, herunder ved ikke at fremprovokere en for Farum Kommune resultatløs konkurs i Farum Boldklub A/S. [...]"

Af notat af 7. februar 2003 fra Farum Boldklub A/S' statsautoriserede revisor Bent Nicolajsen fremgår bl.a. følgende:

"[...]. På et tidligt tidspunkt i forhandlingerne udleverede vi en økonomirapport for selskabet udvisende resultatet i den forløbne del af året samt den budgetterede udvikling i driftsresultat og likviditet for resten af året 2002. Det fremgår klart af denne oversigt, at uden indskud af yderligere kapital ville selskabet mangle likviditet indenfor de nærmeste måneder.

Med de negative udsigter for den fremtidige drift og med den væsentlige tilbageholdenhed fra sponsorsiden, både med hensyn til betaling af eksisterende kontrakter og især med hensyn til nytegning af sponsorater på grund af den megen negative omtale, var det en klar forudsætning for en fortsat drift af virksomheden, at der blev tilført yderligere indtægter/kapital til selskabet.

Dette lykkedes ved indgåelsen af en aftale i august måned 2002, hvor der blev tilført selskabet 4-5 mio. kr. Det var en helt klar forudsætning for den nødvendige kapitaltilførsel, at der forinden gennem aftalen med kommunen var skabt sikkerhed for at kravet fra kommunen ikke forfaldt til umiddelbar betaling, men også at de samlede kravs størrelse igennem aftalen blev låst fast. I perioden op til forhandlingerne var der således både fra kommunens side og igennem pressen nævnte beløb, som selskabet ville have haft meget vanskeligt ved at honorere også på længere sigt.

Såfremt aftalen med kommunen ikke var blevet indgået, havde bestyrelsen i realiteten været nødsaget til at lade selskabet gå i betalingsstandsning eller konkurs allerede på det tidspunkt, hvor det stod klart, at der ikke kunne indgås en aftale med kommunen og dermed ikke kunne blive tilført yderligere kapital til selskabet. [...].

Konkluderende kan vi udtale, at uden aftalen med kommunen – og dermed aftalen om kapitaltilførslen i august måned – ville selskabet efter vores opfattelse ikke have haft mulighed for at fortsætte sin virksomhed.”

Af advokat Mogens Moes notat af 12. februar 2003 fremgår bl.a. følgende:

”2. Økonomisk forsvarlighed

[...]

Tilsynsrådet anfører under pkt. 5 i sin sagsredegørelse:

”For Tilsynsrådet foreligger der ingen konkrete oplysninger om, at fordringen skulle være uerholdelig.”

På kommunens side blev aftalen forhandlet af advokat Philip Thorsen, Mazanti-Andersen, Korsø Jensen & Partnere. Det er i selve aftalens pkt. 2.3.6 beskrevet, at kommunens fordring ikke forringes ved aftalen, fordi kommunen som simpel kreditor i en dansk fodboldklub ikke har haft nogen udsigt til nogen dividende ved klubbens økonomiske sammenbrud.

Philip Thorsen har endvidere udarbejdet vedlagte redegørelse af 6. februar 2003 til mig om sit arbejde med sagen [...]. Som det fremgår af pkt. 2.3. har Philip Thorsen under forhandlingerne modtaget dokumentation for, at Farum Boldklub A/S ikke var i stand til at honorere Farum Kommunes krav kontant.

[...]

Tilsynsrådet anfører i sin sagsredegørelse, pkt. 5, at det har lagt vægt på, at Farum Kommune ikke har opnået sikkerhed for kravet og for eventuelle yderligere krav mod Farum Boldklub A/S. Også spørgsmålet om sikkerhed har været omhyggeligt overvejet af advokat Philip Thorsen, jf. pkt. 4.3., sidste afsnit i dennes redegørelse. Bedømmelsen var, at Farum Boldklub A/S ikke havde frie aktiver af betydning til at pantsætte, da en pantsætning kunne omstødes under en efterfølgende konkurs. Jeg har ikke set oplysninger i sagen, som giver mulighed for at drage advokat Philip Thorsens vurdering i tvivl.

Der er på denne baggrund ingen tvivl om, at kommunens rådgiver i sagen har arbejdet indgående med spørgsmålet om fordringens erholdelighed, herunder dens eventuelle sikring ved pant. Det valg, byrådet har stået over for, har været: Enten at forlange fordringen betalt med det samme – hvilket ville have medført klubbens økonomiske sammenbrud, uden at kommunen kunne beholde det erlagte beløb. Klubben kunne ikke tilgodese en enkelt kreditor, idet en kon-

kurs ville blive ledsaget af en omstødsessag. Eller at give en sådan henstand, at debitor kunne fortsætte og derved indtjene midler til at afdrage et p.t. uerholdeligt beløb.

Jeg har ikke i sagens materiale eller i de oplysninger, jeg i øvrigt har indhentet, fundet noget grundlag for at betvivle Philip Thorsens redegørelse. Hans rådgivning har – igennem borgmesteren og sekretariatschefen – ligget til grund for den beslutning, som de 12 byrådsmedlemmer traf. En sådan rådgivning må byrådsmedlemmerne kunne lægge til grund, uden derved at risikere tiltale efter kommunestyrelseslovens § 61 c. [...]

3. Oplysningsmaterialet

Tilsynsrådet kritiserer (sagsredegørelsens pkt. 5), at flertallet i byrådet har lagt skyldnerens, Farum Boldklub A/S, opgørelse af kravet til grund uden selv at efterprøve kravet.

Det er ubestridt, at forhandlingerne om aftalen tog udgangspunkt i Farum Boldklub A/S's registreringer. Det skyldes, at Farum Boldklub A/S selv mente at have dannet sig overblik over sit mellemværende med kommunen og havde et meget stærkt behov for en stabil løsning.

Denne stabile løsning blev tilvejebragt, men som Philip Thorsens redegørelse og selve aftalen viser, har kommunen ikke af den grund givet køb på noget krav, som skønnedes gennemførligt.

For det første er der på rådgiverside sket en omhyggelig gennemgang af de enkelte poster, som har indgået i forhandlingerne. De forligsmæssige løsninger, der indgår i aftalen, er resultatet af sædvanlige advokatmæssige overvejelser. Der kan ikke være tvivl om, at det ligger indenfor princippet om økonomisk forsvarlig administration at indgå forlig, hvor parterne med rimelige argumenter er uenige. [...]

For det andet ligger det helt klart, at Farum Kommune har afvist at give nogen form for saldo-kvittering, jf. pkt. 2.2. i Philip Thorsens redegørelse. Aftalens pkt. 2.4. holder den mulighed åben, at Farum Kommune, hvis man finder belæg for yderligere krav, rejser sådanne krav.

[...]

Det mindre sædvanlige element i sagen er selvfølgelig den ydede henstand, men som nævnt under pkt. 2, forklares den ved, at kommunen stod med en fordring, som var værdiløs, hvis man straks forlangte den indfriet i sin helhed.”

I brev af 18. februar 2003 har Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt i henhold til den kommunale styrelseslovs § 61 c, stk. 2, anmodet Statsadvokaturen for særlig økonomisk kriminalitet om at rejse tiltale med påstand om bødestraf over for de 12 medlem-

mer af Farum Byråd, der stemte for gældsafviklingsaftalen. Af Tilsynsrådets brev fremgår bl.a. følgende:

"[...]. Efter at have indhentet udtalelse og behandlet materiale fra Farum Byråd er det Tilsynsrådets opfattelse, at det flertal på 12 byrådsmedlemmer, der på byrådsmødet den 17. juni 2002 stemte for at indgå afdragsaftalen, ved grov uagtsomhed eller forsætligt har gjort sig skyldige i grov pligttilsidesættelse, jf. § 61 c, stk. 1, i den kommunale styrelseslov, ved at have truffet afgørelse på grundlag af et oplysningsmateriale, der er åbenlyst utilstrækkeligt.

[...]

Tilsynsrådet skal understrege, at Rådet endnu ikke har taget stilling til de i afdragsaftalen nævnte konkrete økonomiske mellemværender, jfr. aftalens punkt 1-2, men senere vil vende tilbage herom overfor Farum Byråd. [...]."

Af den supplerende sagsredegørelse af 18. februar 2003, som Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt har udarbejdet på baggrund af de 12 byrådsmedlemmers udtalelse af 12. februar 2003 med bilag, fremgår bl.a. følgende:

"[...]

2.1. Oplysningsgrundlaget

[...]

Af Byrådets dagsorden den 17. juni 2002, hvor byrådsflertallet vedtog at indgå afdragsaftalen, havde forvaltningen som eneste bilag vedlagt udkast til afdragsaftale. [...].

Tilsynsrådet lægger fortsat til grund, at det er ubestridt, at aftalen er baseret på debtors oplysninger, og at aftalen er kommet i stand på debtors initiativ.

Det må lægges til grund i sagen, at det ikke er dokumenteret, at der – udover bilagte udkast til forligsaftalen – foreligger nogen redegørelse til byrådsmedlemmer, der giver medlemmerne af Byrådet mulighed for at forholde sig til, om forligsaftalen er en god eller dårlig økonomisk disposition for kommunen.

Der foreligger således ingen fyldestgørende beskrivelse af, hvilke tilgodehavender kommunen kan tænkes at have hos Farum Boldklub A/S, d.v.s. en beskrivelse af fordringernes størrelse fx i form af en underskrevet revisorerklæring.

Det lægges til grund af Tilsynsrådet, at der på tidspunktet for aftalens indgåelse i pressen, i breve fra Tilsynsrådet til Farum Byråd og i korrespondancen mellem Farum Kommune og advokatfirmaet Rønne & Lundgren forud for den 17. juni 2002 har været rejst begrundet tvivl om en række forhold, der ikke er omtalt i afdragsaftalen.

Det er Tilsynsrådets opfattelse, at disse forhold derfor ikke kan karakteriseres som ukendte for byrådsmedlemmerne, jf. også forbehold fra mindretallet i byrådsprotokollen for mødet den 17. juni 2002.

Tilsynsrådet skal i den forbindelse påpege, at der allerede ved ansøgning om aktindsigt af 23. november 2001 [...] er rejst tvivl om, hvorvidt andre end de i afdragsaftalen nævnte fire personer har arbejdet for Farum Boldklub A/S, men modtaget løn helt eller delvist fra Farum Kommune.

I Tilsynsrådets brev af 8. februar 2002 [...] bad Tilsynsrådet Farum Byråd om at undersøge, om daværende borgmester og formand for Farum Boldklub A/S Peter Brixtofte havde ladet kommunen afholde store repræsentationsomkostninger bl.a. restaurationsudgifter, som ikke vedrørte kommunen, men derimod bl.a. Farum Boldklub A/S.

Ved samarbejdsaftale af 6. marts 2002 [...] mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S fastsættes vilkårene for Farum Kommunes udførelse af serviceopgaver for Farum Boldklub A/S fremover. Der ses ikke at være foretaget nogen opgørelse af Farum Kommunes krav på betaling fra Farum Boldklub A/S for perioden før 6. marts 2002.

[...]

Videre har Tilsynsrådet modtaget kopi af advokatfirmaet Rønne & Lundgrens notat af 13. maj 2002 [...] med bemærkninger og præciseringer til kommissoriet for den uvildige undersøgelse – notatet er stilet til Farum Kommune. I dette notat har Rønne & Lundgren præciseret en række forhold, der bør belyses nærmere. Der fremhæves

- leje-, service- og driftsaftaler mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S,
- kommunens egne oplysninger om i hvilket omfang kommunalt ansatte har udført arbejde for Farum Boldklub A/S,
- oplysninger om i hvilket omfang kommunen har afholdt omkostninger på vegne af Farum Boldklub A/S,

- aftaler mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S' sponsorer samt mellemværender mellem Farum Kommune på den ene side og Farum Boldklub A/S og enkeltpersoner tilknyttet Farum Boldklub A/S på den anden side.

I pressen har der endvidere gentagne gange været rejst – efter Tilsynsrådets opfattelse berettiget – tvivl om, hvorvidt Farum Kommune er forpligtet til at bære en række udgifter oparbejdet af tidligere borgmester og formand for Farum Boldklub A/S Peter Brixtofte, herunder udgifter til Farum Boldklub A/S. Det har været fremhævet, at udgifter vedrørende Farum Boldklub A/S skulle være overført til byggeegnskaberne for bl.a. Farum Park, jf. BT den 25. marts 2002 [...], at Farum Kommune har afholdt udgifter til udlægning af gulve i Farum Arena, jf. artikel i BT den 7. april 2002 [...], og udgifter afholdt på Farum Boldklub A/S' restaurant Sepp i Farum Park, jf. bl.a. Frederiksborg Amts Avis fredag den 10. maj 2002 [...].

Af forvaltningens sagsfremstilling i dagsordenen for byrådsmødet den 17. juni 2002 fremgår endvidere ikke, om fordringernes erholdelighed er undersøgt, herunder dokumentation for Farum Boldklub A/S' økonomiske situation fx i form af underskrevet revisorerklæring.

Tilsynsrådet har noteret, at det materiale, Tilsynsrådet hidtil har modtaget, intet har indeholdt om prøvelse af fordringernes erholdelighed. De oplysninger, der er sendt til Tilsynsrådet den 12. februar 2003 om fordringernes erholdelighed, er daterede februar 2003. Tilsynsrådet tager oplysningerne fra advokat Philip Thorsen og statsaut. revisor Bent Nicolajsen om forhandlingerne i juni 2002 om bl.a. fordringernes erholdelighed og efterprøvelse heraf til efterretning. Tilsynsrådet har dog noteret, at erklæringerne er fra 2003, og at Tilsynsrådet fortsat ikke har set nogen dokumentation for, at Kommunernes Revision eller andre skriftligt i juni 2002 skulle have forholdt sig til efterprøvelsen af fordringernes erholdelighed og afgivet erklæring herom.

[...]

2.2 Aftalens karakter

Mogens Moe fremhæver, at der er taget forbehold for ikke-kendte krav i aftalen, hvorfor kommunen fortsat kan rejse sådanne krav.

Tilsynsrådet kan i den forbindelse henvise til, at revisor Kresten Foged i sit notat af 7. februar 2003 fremhæver, at det var en forudsætning for kapitaltilførslen til Farum Boldklub A/S, at "de samlede kravs størrelse igennem aftalen blev låst fast". Det fremhæves endvidere, at "i perioden op til forhandlingerne var der således både fra kommunens side og igennem pressen nævnt beløb, som selskabet ville have meget vanskeligt ved at honorere på længere sigt."

Efter Tilsynsrådets opfattelse må formålet med aftalen have været at afskære kommunen fra at gøre yderligere krav gældende mod Farum Boldklub A/S, eller i det mindste at begrænse kommunens muligheder for at gøre yderligere krav gældende som sædvanlige fordringer.

Det er Tilsynsrådets opfattelse, at pkt. 2.4.1 i aftalen ikke alene er forbehold om at yderligere tilgodehavender kan gøres gældende, men snarere er et løfte om at sådanne krav konverteres til ansvarlig lånekapital, og derved ikke inddrives som normale, sædvanlige fordringer. I øvrigt giver det efter Tilsynsrådets opfattelse anledning til tvivl, om aftalens pkt. 2.1.2 afskærer muligheden for at gøre krav gældende efter udgangen af 2002.

[...]

3. Tilsynsrådets konklusion

På dette grundlag er det fortsat Tilsynsrådets opfattelse, at flertallet i Farum Byråd ved afstemningen den 17. juni 2002 om afdragsaftalen mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S, har handlet økonomisk uforvarsligt, og Rådet kan derfor i det hele henholde sig til sagsredegørelsen af 3. februar 2002.

Tilsynsrådet skal fremhæve, at indgåelsen af henstandsftalen mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S er en del af et større vidtrækkende sagskompleks [...].

[...]

Der har endvidere været korrespondance mellem Tilsynsrådet og kommunen om forhold vedrørende Farum Boldklub A/S, der skal undersøges nærmere.

Sagskomplekset er derfor i juni 2002 ikke undersøgt endeligt, men er alene under opklaring [...].

Det er derfor Tilsynsrådets opfattelse, at der ikke er tale om en rutinesag, der skal tages stilling til, men en sag, der kan få vidtrækkende konsekvenser for kommunens økonomi. Kravet til byrådsmedlemmernes ansvar og påpasselighed må efter Tilsynsrådets opfattelse vurderes i lyset heraf.

Det er derfor fortsat Tilsynsrådets opfattelse, at flertallet i Farum Byråd ved afstemningen den 17. juni 2002 om afdragsaftalen mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S, har handlet ulovligt ved at træffe afgørelse på et åbenlyst utilstrækkeligt grundlag.

Tilsynsrådet har navnlig hæftet sig ved:

- at der er tale om en vidtrækkende sag, der i juni 2002 alene er under opklaring, hvorfor medlemmerne af Farum Byråd under henseende til sagens karakter og omfang må udvise særlig påpasselighed
- at det ikke er dokumenteret, at der på byrådsmødet er afgivet nogen redegørelse til byrådsmedlemmerne fx i form af underskrevet revisorerklæring for størrelsen på kommunens fordringer, debitoraktiver/passiver eller erholdeligheden af aktiverne, der giver reel mulighed for at vurdere forligets virkning for kommunen
- at det er ubestridt, at det er debitors – Farum Boldklub A/S' – opgørelse af kravene, der danner basis for aftalen
- at der mangler dokumentation for Farum Boldklub A/S' krav mod Farum Kommune
- at aftalen ikke forholder sig til en række almindeligt kendte krav mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S
- at det utilstrækkelige oplysningsgrundlag bliver bragt op på byrådsmødet, idet SF's byrådsgruppe stemmer imod aftalen med det forbehold i byrådsprotokollen, at SF ønsker en forhandling "mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S, der afspejler det reelle økonomiske mellemværende"
- at aftalen efter Tilsynsrådets opfattelse efter sit formål og sin ordlyd begrænser kommunens muligheder for at gøre sine fordringer gældende som sædvanlige fordringer
- at aftalen som beskrevet i sagsredegørelsen af 3. februar 2003 har karakter af ulovlig støtte

Tilsynsrådet finder derfor fortsat, at flertallet på 12 byrådsmedlemmer den 17. juni 2002 har gjort sig skyldige i grov pligttilsidesættelse, jfr. § 61 c, stk. 1, i den kommunale styrelseslov, ved at have truffet afgørelse på grundlag af et oplysningsmateriale, der åbenlyst er utilstrækkeligt og ved ikke at have handlet økonomisk forsvarligt ved indgåelsen af afdragsaftalen.

[...]."

Ved brev af 18. februar 2003 sendte Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets telefoniske anmodning kopi af tilsynsrådets afgørelser og sagsredegørelser af 3. februar 2003 og 18. februar 2003 med bilag til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

I brev af 19. februar 2003 tilkendegav Farum Byråd på baggrund af Tilsynsrådet for Frederiksborg Amts udkast til afgørelse af 3. februar 2002 bl.a. følgende over for Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt:

"Farum Byråd beklager, såfremt man ikke hidtil over for Tilsynsrådet i tilstrækkeligt omfang har været i stand til at forklare og dokumentere, at Farum Kommunes indgåelse af afdragsaftalen med Farum Boldklub A/S var en økonomisk fornuftig og forsvarlig disposition, der var baseret på et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag. Dette forhold har naturligvis også givet anledning til overvejelser i forvaltningen.

I anledning heraf har Farum Kommune ladet advokat Mogens Moe udarbejde et notat om nogle af sagens faktiske omstændigheder og juridiske problemstillinger med særlig vægt på de forhold, der førte til, at 12 byrådsmedlemmer den 17. juni 2002 stemte for at indgå en afdragsaftale med Farum Boldklub A/S. Advokat Mogens Moes notat af 12. februar 2003 til kommunen vedlægges med bilag [...]."

Indenrigs- og Sundhedsministeriet anmodede telefonisk den 19. februar 2003 Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt om tillige at fremsende alle øvrige akter i sagen.

Ved breve af 19. februar 2003, 25. februar 2003 og 26. februar 2003 har Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt fremsendt de af sagens akter, der ikke var medsendt brevet af 18. februar 2003. Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt har oplyst over for Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at disse akter er indgået i sagens behandling.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelse:

1. Det tilsyn, som tilsynsrådene udøver over for kommunerne, er et retligt tilsyn, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse. Tilsynet omfatter kun spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige retsgrundsætninger.

De kommunale tilsynsmyndigheder kan ikke tage stilling til, om kommunernes sagsbehandling er rimelig eller hensigtsmæssig, eller til spørgsmål vedrørende skønsudøvelsen, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

Tilsynet omfatter endvidere kun den lovgivning, der særligt retter sig til offentlige myndigheder, og ikke lovgivning, der gælder for både offentlige myndigheder og private. De kommunale tilsynsmyndigheder kan således ikke tage stilling til spørgsmål af privatretlig karakter.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet fører tilsyn med, at tilsynsrådene ikke tilsidesætter lovgivningen, og at tilsynsrådernes udtalelser ikke er udtryk for en urigtig retsopfattelse eller hviler på et urigtigt faktisk grundlag, jf. § 61 a i lov om kommunernes styrelse.

§ 61 c i lov om kommunernes styrelse har følgende ordlyd:

"Et kommunalbestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde. Simpel uagtsom pligttilsidesættelse straffes dog ikke.

Stk. 2. Påtale efter stk. 1 kan kun ske efter tilsynsmyndighedens begæring. Et tilsynsråds afgørelse herom kan ikke indbringes for indenrigsministeren.

Det følger således af § 61 c, stk. 2, at et tilsynsråds afgørelse om påtalebegæring ikke kan ankes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse indebærer ministeriets legalitetstilsyn med tilsynsrådene, jf. § 61 a i lov om kommunernes styrelse, at ministeriet bl.a. fører tilsyn med, at et tilsynsråds afgørelse om begæring af påtale i henhold til § 61 c, stk. 2, ikke er udtryk for en urigtig retsopfattelse eller hviler på et urigtigt faktisk grundlag. Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder således, at ministeriets legalitetstilsyn med tilsynsrådene, jf. § 61 a i lov om kommunernes styrelse, efter bestemmelsens ordlyd og forarbejder samt forarbejderne til bestemmelsen i § 61 c i lov om kommunernes styrelse også omfatter et tilsynsråds beslutning efter § 61 c i lov om kommunernes styrelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i den anledning fundet grundlag for at tage stilling til, hvorvidt Tilsynsrådet for Frederiksborg Amts afgørelse af 18. februar 2003 er i overensstemmelse med lovgivningen.

2. Bestemmelsen i § 61 c i lov om kommunernes styrelse er indsat ved lov nr. 210 af 16. maj 1984. Af bemærkningerne til bestemmelsen (Folketingstidende 1983-1984, 2. samling, bilag A, sp. 1432-1433) fremgår bl.a. følgende:

"Det strafbare gerningsindhold beskrives som grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører. Udtrykket "tilsidesættelse" omfatter både aktiv handling og tilfælde af pligtforsømmelser og skødesløshed, dvs. tilfælde, hvor et kommunalbestyrelsesmedlem har tilsidesat eller undladt at opfylde en handlepligt. Medlemmernes pligter i henseende til at føre tilsyn og kontrol med den kommunale forvaltning er dog ikke særlig vidtgående, og der vil derfor formentlig kun i sjældne tilfælde blive tale om "grovt tilsidesættelse". Medlemmernes selvstændige undersøgelsespligter er heller ikke vidtgående. Hvis der foreligger en redegørelse fra forvaltningen, må medlemmerne normalt kunne lægge denne til grund for deres stillingtagen, med-

mindre det er oplagt, at redegørelsen er forkert eller mangelfuld. [...]. Det medfører normalt heller ikke noget ansvar at træffe beslutning, uden at der foreligger en redegørelse eller en indstilling, men et ansvar kan komme på tale, hvis det er klart, at sagen er utilstrækkeligt oplyst. [...].”

Det er således en betingelse for anvendelsen af § 61 c i lov om kommunernes styrelse, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne har tilsidesat deres pligter, at pligttilsidesættelsen er grov, og at kommunalbestyrelsesmedlemmerne har handlet forsætligt eller groft uagtsomt ved den grove pligttilsidesættelse.

Det fremgår af Tilsynsrådet for Frederiksborg Amts afgørelse og sagsredegørelse af 18. februar 2003, at tilsynsrådet har fundet, at flertallet i Farum Byråd ved at vedtage gældsafviklingsaftalen på mødet den 17. juni 2002 har tilsidesat deres pligter ved at have truffet afgørelse på et åbenbart utilstrækkeligt beslutningsgrundlag og ved ikke at have handlet økonomisk forsvarligt ved indgåelsen af gældsafviklingsaftalen.

3. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt flertallet i Farum Byråd havde opfyldt sin forpligtelse til at handle økonomisk forsvarligt ved indgåelsen af gældsafviklingsaftalen, skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet på baggrund af de for ministeriet foreliggende oplysninger bemærke følgende:

Det antages efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse (kommunalfuldmagtsreglerne), at en kommune ikke lovligt kan drive eller yde støtte til en sportsklub, som har til formål at opnå fortjeneste, herunder en professionel fodboldklub. Der kan henvises til Indenrigsministeriets redegørelse af 17. september 2001 til Folketingets Kommunaludvalg om kommuners engagement i professionel fodbold, side 3.

Det antages endvidere efter de ovennævnte grundsætninger, at der påhviler medlemmerne af en kommunalbestyrelse en generel forpligtelse til i alle forhold at handle økonomisk forsvarligt. Der tilkommer imidlertid kommunalbestyrelsen et betydeligt skøn ved vurderingen af, om en given disposition er økonomisk forsvarlig. Der kan henvises til Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2002, side 687, og betænkning 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret, side 65 f.

Af betænkning nr. 996/1983, side 65 f, fremgår bl.a. følgende:

”Et retligt ansvar for uforsvarlige dispositioner kan imidlertid komme på tale, hvor tilsidesættelsen af kommunens økonomiske interesser er så oplagt, at dispositionens uforsvarlighed har eller burde have stået kommunalbestyrelsens medlemmer klart ved den pågældende retshandels indgåelse.”

Det må antages, at pligten til at handle økonomisk forsvarligt bl.a. indebærer, at en kommune har pligt til løbende at sørge for, at grundlaget for og størrelsen af eventuelle tilgodehavender er klarlagt. Såfremt grundlaget for og størrelsen af et tilgodehavende er bestridt af skyldneren, påhviler det således kommunalbestyrelsen – eventuelt gennem forhandling med skyldneren eller ved domstolene – at afklare tvivlen, idet kommunalbestyrelsen dog vil skulle foretage en vurdering af, om omkostningerne herved står i rimeligt forhold til fordringens størrelse.

Pligten til at handle økonomisk forsvarligt indebærer endvidere bl.a., at en kommune skal søge at inddrive sine tilgodehavender så effektivt som muligt. Kommunalbestyrelsen skal i hvert enkelt tilfælde foretage et samlet skøn over mulighederne for at få inddrevet en fordring uden urimeligt store omkostninger i forhold til fordringernes størrelse. Inddrivelse kan ske ved frivillig kontant betaling, tvangsmæssigt ved at foretage udlæg i skyldnerens aktiver eller på en sådan måde – f.eks. ved udstedelse af pantebrev – der stiller kommunen, som om fordringen var indfriet ved kontant betaling. Såfremt et tilgodehavende inddrives ved udstedelse af pantebrev, vil den i pantebrevet indeholde gæld – idet kommunen skal stilles, som om fordringen var indfriet ved kontant betaling – skulle forrentes på markedsvilkår, medmindre kommunen lovligt kan yde støtte til skyldneren.

Det antages, at en beslutning om at eftergive og afskrive en fordring alene må være begrundet i hensynet til kommunens økonomi og ikke i et hensyn til skyldneren, medmindre kommunen lovligt kan yde støtte til skyldneren. Det beror på en konkret vurdering, om der foreligger sådanne omstændigheder, at en kommune lovligt kan eftergive en fordring. Dette indebærer en vurdering af, hvorvidt der må antages ikke at være udsigt til at få indfriet kommunens tilgodehavende, eller hvorvidt der vil være uforholdsmæssigt store omkostninger forbundet med inddrivelsen af tilgodehavendet. Såfremt denne vurdering fører til, at der må antages ikke at være grundlag for at eftergive en fordring, er kommunen således forpligtet til at søge sin fordring indfriet.

Tilsvarende må det antages, at en beslutning om at yde en skyldner henstand med betalingen af en fordring alene må være begrundet i hensynet til kommunens økonomi, medmindre kommunen lovligt kan yde støtte til skyldneren. Det må bero på en tilsvarende konkret vurdering, om der foreligger sådanne omstændigheder, at en kommune lovligt kan give en skyldner henstand med betalingen af en fordring.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse må det endvidere antages, at en beslutning om at konvertere et kommunalt tilgodehavende i et aktieselskab til ansvarlig lånekapital med den virkning, at det kommunale tilgodehavende i tilfælde af aktieselskabets konkurs står tilbage for de øvrige kreditorer, vil kunne være lovlig, uanset at kommunen ikke lovligt vil kunne yde støtte til aktieselskabet. Det vil imidlertid være en

forudsætning, at beslutningen alene er begrundet i hensynet til kommunens økonomi. Det vil endvidere være en forudsætning, at der ikke samtidig med beslutningen om at konvertere et kommunalt tilgodehavende i et aktieselskab til ansvarlig lånekapital træffes beslutninger, som bringer kommunen i strid med den almindelige kommunalretlige grundsætning om, at kommuner som udgangspunkt ikke kan drive handel, håndværk, industri eller finansiel virksomhed. Det tilføjes i den forbindelse, at ansvarlig lånekapital ikke efter reglerne i aktieselskabslovgivningen kan henregnes til aktieselskabets egenkapital, og at en beslutning om at konvertere et tilgodehavende til ansvarlig lånekapital ikke i sig selv bringer kommunen i strid med den kommunalretlige grundsætning om, at kommuner som udgangspunkt ikke kan drive handel, håndværk, industri eller finansiel virksomhed. Det beror således på en konkret vurdering, om kommunen lovligt kan konvertere et tilgodehavende til ansvarlig lånekapital.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse har Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke haft tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at Farum Byråd ikke handlede økonomisk forsvarligt ved at træffe beslutning om indgåelse af gældsafviklingsaftalen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har herved for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt Farum Byråd med indgåelsen af gældsafviklingsaftalen i tilstrækkelig grad har foretaget en *opgørelse* af kommunens tilgodehavende, lagt vægt på, at grundlaget for de enkelte krav, som er omfattet af aftalen, efter det oplyste har været gennemgået og vurderet ved forhandlinger med deltagelse af bl.a. Farum Kommunes advokat og revisor og Farum Boldklub A/S' revisor, jf. 7. afsnit i aftalens præambel, pkt. 1.2 og 2.4 i advokat Philip Thorsens redegørelse af 6. februar 2003 og pkt. 3, 4. afsnit i advokat Mogens Moes notat af 12. februar 2003, og at en stillingtagen til adskillige krav blev udskudt til en nærmere dokumentation af grundlaget for kravet, uden at Farum Kommune gav afkald på disse krav, jf. aftalens pkt. 1.3, 1.6 og 2.4.1. Det kan i den forbindelse efter ministeriets opfattelse ikke tillægges betydning, at forhandlingerne om aftalen tog udgangspunkt i Farum Boldklub A/S's registreringer, jf. pkt. 3, 2. afsnit, i advokat Mogens Moes notat af 12. februar 2003.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endvidere lagt vægt på, at der efter aftalens ordlyd ikke med aftalen er taget stilling til krav, som parterne ikke ved aftaleindgåelsen havde kendskab til, eller som Farum Boldklub A/S ikke ved aftaleindgåelsen anerkendte, jf. afsnit 5 i aftalens præambel og pkt. 2.1.2 og 2.4.1 i aftalen, pkt. 2.2 i advokat Philip Thorsens redegørelse af 6. februar 2003 og pkt. 3, 5. afsnit i advokat Mogens Moes notat af 12. februar 2003. Det forhold, at det fremgår af aftalens pkt. 2.1.2, at eventuelle yderligere krav mellem parterne skal søges afklaret inden udgangen af 2002, indebærer ikke efter ministeriets opfattelse, at Farum Kommune herved har afskåret sig fra efter udgangen af 2002 at gøre krav gældende mod Farum Boldklub A/S. Det forhold, at det fremgår af aftalens pkt. 2.4.1., at Farum Kommune som udgangspunkt er indstil-

let på at overveje at konvertere yderligere tilgodehavender til ansvarlig lånekapital, inddebærer efter ministeriets opfattelse således, at Farum Kommune herved har taget forbehold for at gøre yderligere krav gældende mod Farum Boldklub A/S. Det kan endvidere bemærkes, at det efter ministeriets opfattelse ved fortolkningen af den del af gældsafviklingsaftalen, der vedrører Farum Kommunes eventuelle yderligere krav mod Farum Boldklub A/S, ikke kan tillægges selvstændig betydning, at det i notat af 7. februar 2003 fra Farum Boldklub A/S' statsautoriserede revisor er anført, at de samlede kravs størrelse med aftalen blev låst fast.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endvidere lagt vægt på, at baggrunden for ønsket om en afklaring på nuværende tidspunkt af de kendte mellemværender var den særdeles vanskelige likviditetsmæssige situation, Farum Boldklub A/S befandt sig i, og at formålet med aftalen var at beskytte Farum Kommunes tilgodehavende og sikre, at kommunens tilgodehavende ikke ved Farum Boldklub A/S' betalingsstandsning og konkurs ville fortabes, jf. aftalens præambel, 2. og 3. afsnit, pkt. 2.3. og 4.1. i advokat Philip Thorsens redegørelse af 6. februar 2003 samt notat af 7. februar 2003 fra Farum Boldklub A/S' statsautoriserede revisor.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har desuden lagt til grund, at et krav om kontant indfrielse af Farum Kommunes tilgodehavende i videre omfang end, hvad der følger af aftalen, måtte antages at føre til Farum Boldklub A/S' betalingsstandsning og konkurs, og at Farum Kommune ved Farum Boldklub A/S' eventuelle betalingsstandsning og konkurs måtte forventes at miste sit fulde tilgodehavende hos Farum Boldklub A/S, jf. 3. afsnit i aftalens præambel. Det bemærkes i den forbindelse, at Farum Kommune ved Farum Boldklub A/S' eventuelle betalingsstandsning og konkurs ville miste muligheden for at kræve eventuelle yderligere fordringer mod Farum Boldklub A/S, som ikke er omfattet af gældsafviklingsaftalen, indfriet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endelig lagt vægt på, at en gennemgang af samtlige bilag med henblik på en afklaring af, om Farum Kommune – ud over de af aftalen omfattede krav – havde yderligere krav mod Farum Boldklub A/S, ville være forbundet med uforholdsmæssigt store omkostninger, jf. pkt. 4.1 i advokat Philip Thorsens redegørelse af 6. februar 2003.

Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt har på denne baggrund efter ministeriets opfattelse ikke haft tilstrækkeligt grundlag for at afvise, at kommunen har udvist rimelige bestræbelser på at søge de på tidspunktet for gældsafviklingsaftalens indgåelse kendte fordringers grundlag og størrelse afklaret.

På denne baggrund, herunder henset til den manglende udsigt til indfrielse af Farum Kommunes tilgodehavende og behovet for en gældsafviklingsaftale på daværende

tidspunkt for at beskytte kommunens tilgodehavende, er der efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse ikke grundlag for at antage, at Farum Byråd skulle have sørget for, at gældsafviklingsaftalen forholdt sig til en række mulige krav mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S – som var omtalt i pressen, i breve fra Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt til Farum Byråd og i Farum Kommunes korrespondance med advokatfirmaet Rønne & Lundgren – hvis grundlag og størrelse ikke var fastslået på tidspunktet for gældsafviklingsaftalens indgåelse, men skulle undersøges nærmere.

Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt har endvidere efter ministeriets opfattelse ikke haft tilstrækkeligt grundlag for at afvise, at størrelsen og grundlaget for de enkelte krav, der var omfattet af gældsafviklingsaftalen, har været genstand for en egentlig prøvelse, idet ministeriet har lagt vægt på Farum Kommunes og Farum Boldklub A/S' samstemmende oplysninger om forhandlingerne om de enkelte fordringer samt ordlyden af gældsafviklingsaftalen.

Der er endvidere efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse ikke i de foreliggende oplysninger grundlag for at afvise, at opgørelsen i gældsafviklingsaftalen af de enkelte krav er udtryk for en retvisende opgørelse af de på tidspunktet for gældsafviklingsaftalens indgåelse kendte mellemværender mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt Farum Byråd med indgåelsen af gældsafviklingsaftalen har sørget for en så effektiv *inddrivelse* af kommunens tilgodehavende som muligt, lagt vægt på, at det fremgår af gældsafviklingsaftalen, at der ikke består væsentlige realiserbare aktiver i Farum Boldklub A/S, jf. aftalens pkt. 2.3.6., at et krav om kontant indfrielse af Farum Kommunes samlede tilgodehavende ifølge aftalen måtte antages at føre til Farum Boldklub A/S' betalingsstandsning og konkurs, jf. 3. afsnit i aftalens præambel, at Farum Kommune ved Farum Boldklub A/S' eventuelle betalingsstandsning og konkurs måtte forventes at miste sit fulde tilgodehavende hos Farum Boldklub A/S, jf. 3. afsnit i aftalens præambel.

Efter ministeriets opfattelse fremgår det således af aftalen, at Farum Kommunes krav mod Farum Boldklub A/S ville være uerholdeligt, såfremt Farum Kommune havde rejst krav om indfrielse – kontant eller ved udlæg – af det samlede tilgodehavende efter aftalen.

Der er ikke i de for Indenrigs- og Sundhedsministeriet foreliggende oplysninger grundlag for at fastslå, at oplysningerne i aftalen om Farum Boldklub A/S' økonomiske situation ikke er retvisende, jf. også det i pkt. 2.3 i advokat Philip Thorsens notat af 6. februar 2003 anførte om, at Farum Boldklub A/S' revisor og bestyrelse fremlagde dokumen-

tation for, at boldklubben ikke var i stand til at honorere Farum Kommunes krav kontant, samt notat af 7. februar 2003 fra Farum Boldklub A/S' statsautoriserede revisor.

Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt har således efter ministeriets opfattelse ikke haft tilstrækkeligt grundlag for at anføre, at der ikke for tilsynsrådet foreligger tilstrækkelige oplysninger om, at Farum Kommunes fordringer mod Farum Boldklub A/S skulle være uerholdelige, eller at fordringernes erholdelighed ikke er undersøgt. Efter ministeriets opfattelse er der således ikke grundlag for at antage, at kommunen – kontant eller ved pant eller udlæg – kunne have sikret sig det samlede tilgodehavende efter aftalen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endvidere lagt vægt på, at det fremgår af gældsafviklingsaftalen, at en del af Farum Kommunes samlede tilgodehavende ifølge aftalen fyldestgøres ved kontant indfrielse og ved modregning, at et krav om betaling af et større beløb måtte antages at ville udløse en betalingsstandsning og efterfølgende konkurs for Farum Boldklub A/S, jf. aftalens præambel 3. afsnit, at det forudsættes, at det modkrav, som Farum Boldklub A/S efter aftalen har mod kommunen, er korrekt opgjort, dokumenteret og anerkendt inden aftalens gennemførelse, jf. aftalens pkt. 2.1. 4., at der efter aftalen årligt tilskrives renter af den del af Farum Kommunes tilgodehavende, der ikke fyldestgøres ved modregning og kontant indfrielse, jf. aftalens pkt. 2.3.1 og 2.3.3, at Farum Boldklub ifølge aftalen er forpligtet til ikke at udlodde dividende, før Farum Kommunes tilgodehavende er indfriet, jf. aftalens pkt. 2.3.8, og at Farum Boldklub A/S under visse betingelser er forpligtet til at indfri restgælden til Farum Kommune, jf. aftalens pkt. 2.3.8.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse har Farum Byråd under disse omstændigheder og med disse vilkår for aftalen udfoldet rimelige bestræbelser på i så vidt omfang, som det af hensyn til Farum Boldklub A/S' aktuelle økonomiske situation var muligt, at sikre kommunens tilgodehavende.

Det tilføjes i den forbindelse, at det efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse i betragtning af Farum Boldklub A/S' økonomiske situation, herunder risikoen for boldklubbens forestående konkurs, ikke var relevant for Farum Kommune at kræve sikkerhed stillet for kommunens tilgodehavende, idet et krav herom efter ministeriets opfattelse måtte antages at øge risikoen for, at Farum Boldklub A/S blev bragt i en konkurs-situation, ligesom sikkerhedsstillelse under de i konkursloven fastsatte betingelser ville kunne omstødes ved en senere konkurs, jf. pkt. 4.3. i advokat Philip Thorsens redegørelse af 6. februar 2003 og pkt. 2 i advokat Mogens Moes notat af 12. februar 2003. Hertil kommer, at der ikke består væsentlige realiserbare aktiver i Farum Boldklub A/S, jf. aftalens pkt. 2.3.6.

For så vidt angår det i gældsafviklingsaftalen indeholdte tilsagn om at konvertere Farum Kommunes tilgodehavende i Farum Boldklub A/S til ansvarlig lånekapital med den virkning, at kommunens tilgodehavende i tilfælde af Farum Boldklub A/S' konkurs står tilbage for de øvrige kreditorer, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet lagt vægt på oplysningerne om, at konverteringen af Farum Kommunes tilgodehavende til ansvarlig lånekapital indebar, at Farum Boldklub A/S herved kunne opfylde Dansk Boldspil Unions soliditetskrav, hvorved risikoen for Farum Boldklub A/S betalingsstandsning og konkurs og dermed tabet af Farum Kommunes tilgodehavende blev begrænset, jf. 3. afsnit i aftalens præambel, og at Farum Kommunes tilgodehavende ikke herved blev forringet, jf. aftalens pkt. 2.3.6. Det bemærkes hertil, at Farum Kommunes særlige adgang til informationer fra Farum Boldklub A/S i perioden indtil gælden til kommunen er afviklet samt Farum Kommunes ret til at deltage i bestyrelsesmøder i Farum Boldklub A/S, jf. aftalens pkt. 2.3.4, efter ministeriets opfattelse ikke indebærer, at Farum Kommune deltager i driften af Farum Boldklub A/S på en måde, der er i strid med de ovennævnte grundsætninger om, at kommuner ikke lovligt kan drive erhvervsvirksomhed, der har til formål at opnå fortjeneste.

Der er efter ministeriets opfattelse på denne baggrund ikke grundlag i sagen for at afvise, at beslutningen i gældsafviklingsaftalen om at yde henstand til Farum Boldklub A/S og om at konvertere det kommunale tilgodehavende til ansvarlig lånekapital er tilstrækkeligt begrundet i Farum Kommunes økonomiske forhold.

Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt har således ikke efter ministeriets opfattelse haft grundlag for at antage, at Farum Byråd ikke vedtog indgåelsen af gældsafviklingsaftalen af hensyn til kommunens økonomi, men af hensyn til Farum Boldklub A/S. Det kan i den forbindelse efter ministeriets opfattelse ikke tillægges betydning, at aftalen blev indgået på initiativ af Farum Boldklub A/S.

Det tilføjes, at gældsafviklingsaftalens pkt. 2.4.1 ikke efter ministeriets opfattelse kan ses som udtryk for et løfte om konvertering af yderligere tilgodehavender.

Ministeriet har herved lagt vægt på ordlyden af gældsafviklingsaftalens pkt. 2.4.1, hvoraf det fremgår, at Farum Kommune er indstillet på at overveje at konvertere yderligere tilgodehavende, idet dette dog bl.a. vil afhænge af kravets størrelse og karakter samt Farum Boldklub A/S's økonomiske forhold på det pågældende tidspunkt.

Det er på denne baggrund Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke har haft tilstrækkeligt grundlag for at antage, at flertallet i Farum Byråd med beslutningen om at indgå gældsafviklingsaftalen tilsidesatte rammerne for det skøn, som tilkom byrådet ved bedømmelsen af, hvorledes Farum Kommunes tilgodehavende mod Farum Boldklub A/S mest effektivt kunne inddrives.

4. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt flertallet i Farum Byråd havde opfyldt sin forpligtelse til at sikre, at de oplysninger, der forelå vedrørende gældsafviklingsaftalen på Farum Byråds møde den 17. juni 2002, udgjorde et forsvarligt beslutningsgrundlag for byrådet, skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærke følgende:

Det antages efter almindelige kommunalretlige grundsætninger, at en sag skal være således oplyst, at der foreligger et forsvarligt beslutningsgrundlag. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger tilstrækkelige oplysninger i en sag, afgøres af kommunalbestyrelsen ved almindelig flertalsbeslutning. Det beror således på kommunalbestyrelsens beslutning, hvilke oplysninger og undersøgelser der skal fremskaffes til brug for behandlingen af en sag. Det antages, at der tilkommer kommunalbestyrelsen et vidt skøn ved afgørelsen af, om der foreligger tilstrækkelige oplysninger i en sag.

Der henvises herved til den kommenterede kommunale styrelseslov, 2000, side 30 og 299, betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret, side 29 ff, og Mogens Heide-Jørgensen, Den Kommunale Interesse, 1993, side 589 ff.

Af betænkning nr. 996/1983, side 29 f, fremgår endvidere følgende:

"Ansvaret for sagernes oplysning påhviler i hovedsagen borgmesteren [...]. De menige medlemmer vil dog kunne blive ansvarlige, hvis de deltager i en beslutning på grundlag af et oplysningsmateriale, der er åbenbart utilstrækkeligt i forhold til beslutningens indhold.

[...]

Udvalget finder, at det menige kommunalbestyrelsesmedlem som hovedregel må kunne gå ud fra, at det beslutningsgrundlag, der foreligger fra borgmesterens side, er tilstrækkeligt. Et ansvar kan derfor kun undtagelsesvist komme på tale, nemlig i grove tilfælde, hvor det er helt åbenbart, at det foreliggende materiale er utilstrækkeligt."

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse har Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke haft tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at Farum Byråd ved at træffe beslutning om gældsafviklingsaftalen med de oplysninger, der forelå for byrådet på mødet den 17. juni 2002, har tilsidesat rammerne for det skøn, der tilkom byrådet ved afgørelsen af, om der forelå et forsvarligt beslutningsgrundlag.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har herved lagt vægt på, at gældsafviklingsaftalen – og dermed beslutningsgrundlaget for Farum Byråds beslutning – indeholder oplysninger om Farum Boldklub A/S' økonomiske situation, herunder om risikoen for en forestående betalingsstandsning og konkurs og sammenhængen mellem Farum Boldklub

A/S' økonomiske situation og det uafklarede mellemværende mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S, jf. aftalens præambel, ligesom aftalen indeholder oplysninger om, at en eventuel betalingsstandsning og konkurs måtte forventes at medføre, at Farum Kommune ville miste sit fulde tilgodehavende hos Farum Boldklub A/S, jf. aftalens præambel og aftalens pkt. 2.3.6. Ministeriet har desuden lagt vægt på, at det fremgår af aftalen, at der med aftalen ikke er taget stilling til krav, som parterne ikke ved aftaleindgåelsen havde kendskab til, eller som Farum Boldklub A/S ikke ved aftaleindgåelsen anerkendte, jf. aftalens præambel og aftalens pkt. 2.1.2.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endvidere lagt vægt på, at det fremgår af forvaltningens sagsfremstilling til mødet den 17. juni 2002, at spørgsmålet om afklaringen af mellemværendet mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S havde været genstand for forhandling mellem parterne og disses revisorer, og at det fremgår af gældsafviklingsaftalen, at der i forhandlingerne har deltaget embedsmænd fra Farum Kommune, Farum Kommunes revisor, rådgivende ingeniør og advokat samt Farum Boldklub A/S' ledelse og revisor, jf. aftalens præambel.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endelig lagt vægt på, at det fremgår af aftalen, at grundlaget for de enkelte krav, som er omfattet af gældsafviklingsaftalen, har været gennemgået og vurderet ved forhandlingerne om aftalen. Det fremgår således bl.a. af aftalens pkt. 1.3, 1.6 og 2.4.1, at Farum Kommune ikke har givet afkald på krav, som ved aftalens indgåelse ikke var tilstrækkeligt dokumenterede. Det fremgår endvidere af aftalens pkt. 2.1.4, at det er forudsat, at det modkrav, som Farum Boldklub A/S efter aftalen har mod Farum Kommune, er korrekt opgjort, dokumenteret og anerkendt inden aftalens gennemførelse.

Under hensyn til oplysningerne i aftalen om aftalens baggrund og tilblivelse samt under hensyn til aftalens indhold i øvrigt er det således ministeriets opfattelse, at Farum Byråd ved at træffe beslutning den 17. juni 2002 om indgåelse af gældsafviklingsaftalen på grundlag af forvaltningens sagsfremstilling og aftaleudkastet ikke tilsidesatte de – vide – rammer, der tilkom byrådet ved dets skøn over, hvilke oplysninger der var tilstrækkelige som beslutningsgrundlag.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse kan det i den forbindelse ikke tillægges betydning, at aftalen blev indgået på Farum Boldklub A/S' initiativ og som udgangspunkt på grundlag af Farum Boldklub A/S' oplysninger.

Det kan endvidere efter ministeriets opfattelse ikke tillægges betydning, at Socialistisk Folkepartis gruppe i Farum Byråd på mødet den 17. juni 2002 stemte imod indgåelsen af aftalen med den begrundelse, at aftalen ikke afspejlede det reelle økonomiske mellemværende mellem Farum Kommune og Farum Boldklub A/S.

Det er endvidere efter ministeriets opfattelse uden betydning, at gældsafviklingsaftalen ikke var ledsaget af yderligere redegørelser fra forvaltningen eller af bilag, der nærmere belyste Farum Boldklub A/S' økonomiske situation.

Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt har således efter ministeriets opfattelse ikke haft tilstrækkeligt grundlag for at antage, at flertallet i Farum Byråd har tilsidesat lovgivningen ved ikke at søge sagen oplyst yderligere, herunder søge yderligere juridisk og økonomisk rådgivning eller dokumentation fra en advokat, revisor eller anden ekstern rådgiver.

5. Sammenfattende er det således Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke har haft tilstrækkeligt grundlag for at begære påtale rejst efter § 61 c i lov om kommunernes styrelse over for det flertal af Farum Byråd, der vedtog gældsafviklingsaftalen på mødet den 17. juni 2002, idet Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke efter ministeriets opfattelse har haft tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at Farum Byråd herved tilsidesatte deres pligter efter lovgivningen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har således ikke fundet anledning til at tage stilling til, hvorvidt de øvrige betingelser for anvendelsen af § 61 c i lov om kommunernes styrelse var opfyldt, herunder om pligttilsidesættelsen var grov, eller om de ansvarlige kommunalbestyrelsesmedlemmer handlede forsætligt eller groft uagtsomt ved den grove pligttilsidesættelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endvidere ikke fundet anledning til at tage stilling til spørgsmålet om, fra hvilket tidspunkt forældelsesfristen for at begære påtale rejst efter § 61 c i lov om kommunernes styrelse skal regnes.

Det bemærkes endelig, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke i øvrigt har taget stilling til spørgsmål vedrørende gældsafviklingsaftalen, som Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke har taget stilling til med afgørelsen af 18. februar 2003.

Kopi af dette brev er sendt til Farum Byråd, Statsadvokaturen for særlig økonomisk kriminalitet og byrådsmedlemmerne Lars Carpens, Per Edrén, Erik Fuchs, Marianne Helslev, Mogens Hovgård, Bent Jensen, Henrik Jerger, Gitte Melchiorsen, Morten Pflug, Hüseyin Tas, Ketty Træholt samt Marina Vitagliano.

Med venlig hilsen

Christian Schönau

2. Farum Byråd, Rådhuset, Rådhusstorvet, 3520 Farum
3. Statsadvokaturen for særlig økonomisk kriminalitet, Anker Heegaards Gade 5, 5. sal, 1572 København V.
4. Borgmester Lars Carpens, Birkehøjterasserne 443 A, 3520 Farum
5. Viceborgmester Per Edrén, Kielshøj 1, 3520 Farum
6. Viceborgmester Marianne Helslev, Søvej 3, 3520 Farum
7. Byrådsmedlem Erich Fuchs, Vinkelvej 25, 3520 Farum
8. Byrådsmedlem Mogens Hovgård, Enebovænge 6, 3520 Farum
9. Byrådsmedlem Bent Jensen, Nordvænget 18, 1. tv., 3520 Farum
10. Byrådsmedlem Henrik Jerger, Tornehøj 32, 3520 Farum
11. Byrådsmedlem Gitte Melchiorsen, Enebovænge 9, 3520 Farum
12. Byrådsmedlem Morten Pflug, Rosenvænget 15, 3520 Farum
13. Byrådsmedlem Hüseyin Tas, Vinkelvej 2, 3520 Farum
14. Byrådsmedlem Ketty træholt, Gammelgårdsvej 37, 3520 Farum
15. Marina Vitagliano, Vejgårdspark 52, 3520 Farum

Not. 2-15.: Hvilket herved meddeles til orientering.